

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 18. novembra 2020*

„Skupna zunanja in varnostna politika – Napoteni nacionalni član osebja pri EUPM v Bosni in Hercegovini – Sklep o premestitvi – Zloraba pooblastil – Interes službe – Psihično nadlegovanje – Kaznovalna narava premestitve – Odgovornost – Nepremoženjska škoda“

V zadevi T-271/10 RENV II,

H, ki jo zastopa L. Levi, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Svetu Evropske unije, ki ga zastopata A. Vitro in A. de Elera-San Miguel Hurtado, agenta,

tožena stranka,

zaradi, prvič, predloga na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti, na eni strani, odločbe z dne 7. aprila 2010, ki jo je podpisal vodja osebja Policijske misije Evropske unije (EUPM) v Bosni in Hercegovini in s katero je bila tožeča stranka premeščena na delovno mesto *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* v regionalni urad v Banjaluki (Bosna in Hercegovina), in na drugi strani, odločbe z dne 30. aprila 2010, ki jo je podpisal vodja EUPM v skladu s členom 6 Sklepa Sveta 2009/906/SZVP z dne 8. decembra 2009 o EUPM v Bosni in Hercegovini (UL 2009, L 322, str. 22), v kateri je bil naveden operativni razlog za njeno premestitev, ter drugič, zahtevka na podlagi člena 268 PDEU za plačilo odškodnine za škodo, ki naj bi nastala tožeči stranki,

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. M. Collins, predsednik, V. Kreuschitz in Z. Csehi (poročevalec), sodnika,

sodna tajnica: E. Artemiou, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. julija 2020

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

Dejansko stanje

- 1 S Skupnim ukrepom Sveta 2002/210/SZVP z dne 11. marca 2002 o Policijski misiji Evropske unije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 278) je bila ustanovljena Policijska misija Evropske unije (EUPM) z namenom zagotovitve zamenjave Mednarodnih policijskih sil Združenih narodov v Bosni in Hercegovini.
- 2 EUPM, ki je začela delovati 1. januarja 2003, je bila večkrat podaljšana, med drugim s Sklepom Sveta 2009/906/SZVP z dne 8. decembra 2009 o EUPM v Bosni in Hercegovini (UL 2009, L 322, str. 22).
- 3 Tožeča stranka, H, je italijanska sodnica, ki je bila z odlokom italijanskega ministra za pravosodje z dne 16. oktobra 2008 napotena na EUPM v Sarajevo (Bosna in Hercegovina), da bi od 14. novembra 2008 tam opravljala naloge *Criminal Justice Unit Adviser*.
- 4 Z odlokom italijanskega ministra za pravosodje z dne 7. aprila in 9. decembra 2009 je bila napotitev tožeče stranke podaljšana do 31. decembra 2009, da bi lahko opravljala naloge *Chief of Legal Office*, nato pa še do 31. decembra 2010.
- 5 Po prestrukturiranju EUPM 1. januarja 2010 je bilo delovno mesto *Chief of Legal Office*, na katerem je bila zaposlena tožeča stranka, preimenovano v *Senior Legal Advisor/Legal Counsel*.
- 6 Tožeča stranka in ena od njenih sodelavk, oseba A, pravni svetovalec EUPM, sta z dopisom z dne 17. marca 2010 svoje nadrejene obvestila o domnevnih nepravilnostih, storjenih pri vodenju EUPM (v nadaljevanju: dopis z dne 17. marca 2010). Ta dopis je bil 17. marca 2010 vročen nadrejenemu tožeče stranke, direktorju politične enote EUPM. Seznam domnevnih nepravilnosti, na katere se je nanašal dopis z dne 17. marca 2010, je bil 26. marca 2010 poslan uradu vodje EUPM, da bi se z njim sklical sestanek.
- 7 Z odločbo z dne 7. aprila 2010, ki jo je podpisal vodja osebja EUPM, je bila tožeča stranka iz „operativnih razlogov“ od 19. aprila 2010 premeščena na delovno mesto *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* (ROBL-04) v regionalni urad v Banjaluki (Bosna in Hercegovina) (v nadaljevanju: odločba z dne 7. aprila 2010).
- 8 Uradnik iz stalnega predstavništva Italijanske republike pri Evropski uniji je z elektronskim sporočilom z dne 15. aprila 2010 tožečo stranko obvestil, da je izvršitev odločbe z dne 7. aprila 2010 odložena.
- 9 Z odločbo z dne 30. aprila 2010, ki jo je podpisal vodja EUPM v skladu s členom 6 Sklepa 2009/906, je ta vodja potrdil odločbo z dne 7. aprila 2010. Ob tej priložnosti je vodja misije pojasnil, da je odločbo z dne 7. aprila 2010 sprejel sam in da je operativni razlog za premestitev tožeče stranke potreba po svetovanju tožilca v uradu v Banjaluki (v nadaljevanju: odločba z dne 30. aprila 2010).
- 10 Vodja EUPM je z dopisom z dne 26. maja 2010 odpovedal pogodbo osebe A zaradi izgube zaupanja.
- 11 Tožeča stranka je 4. junija 2010 pri Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio (regijsko upravno sodišče v Laciju, Italija) vložila tožbo za razglasitev ničnosti odločbe z dne 7. aprila 2010 in povrnitev škode, ki naj bi jo utrpela. Tožeča stranka je pri navedenem sodišču vložila tudi predlog za odložitev izvršitve odločbe z dne 7. aprila 2010.
- 12 Tožeča stranka je bila od avgusta 2010 na bolniškem dopustu, in sicer do konca svoje napotitve na EUPM.

- 13 Napotitev tožeče stranke na EUPM se je končala 31. decembra 2010.
- 14 EUPM je bila končana leta 2012.
- 15 Evropski varuh človekovih pravic je po pritožbi osebe A v odločbi z dne 4. junija 2015 ugotovil obstoj nepravilnosti. Varuh človekovih pravic je zlasti grajal neobstoje vnaprej določenega okvira za obravnavo opozoril o nepravilnostih, ki jih prijavijo žvižgači, in za zagotovitev njihovega varstva.

Postopek pred Splošnim sodiščem in Sodiščem

- 16 Tožeča stranka je 16. junija 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo zoper Svet Evropske unije, Evropsko komisijo in EUPM za razglasitev ničnosti odločb z dne 7. in 30. aprila 2010 (v nadaljevanju skupaj: izpodbijani odločbi).
- 17 Tožeča stranka je 17. junija 2010 vložila tudi predlog za izdajo začasne odredbe, s katerim je med drugim predlagala odlog izvršitve izpodbijanih odločb. Predsednik Splošnega sodišča je s sklepom z dne 22. julija 2010, H/Svet in drugi (T-271/10 R, neobjavljen, EU:T:2010:315), ta predlog za izdajo začasne odredbe zaradi neobstoja nujnosti zavrnil in pridržal odločitev o stroških.
- 18 Splošno sodišče je s sklepom z dne 10. julija 2014, H/Svet in drugi (T-271/10, neobjavljen, EU:T:2014:702, v nadaljevanju: prvotni sklep), tožbo kot nedopustno zavrglo, saj je ugotovilo, da ni pristojno za odločanje o njej.
- 19 Tožeča stranka je zoper prvotni sklep vložila pritožbo, pri čemer je v bistvu trdila, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko se je izreklo za nepristojno za odločanje o tožbi.
- 20 Sodišče je s sodbo z dne 19. julija 2016, H/Svet in drugi (C-455/14 P, EU:C:2016:569, v nadaljevanju: prva sodba v pritožbenem postopku), prvotni sklep razveljavilo, tožbo zavrglo kot nedopustno v delu, v katerem je bila vložena proti Komisiji in EUPM, zadevo vrnilo v razsojanje Splošnemu sodišču, da vsebinsko odloči o tožbi v delu, v katerem je ta vložena proti Svetu, ter pridržalo odločitev o stroških.
- 21 Splošno sodišče je s sodbo z dne 11. aprila 2018, H/Svet (T-271/10 RENV, v nadaljevanju: sodba, izdana po vrnitvi v razsojanje, EU:T:2018:180), tožbo zavrnilo kot neutemeljeno.
- 22 Tožeča stranka je zoper sodbo, izdano po vrnitvi v razsojanje, vložila pritožbo. Sodišče je s sodbo z dne 4. decembra 2019, H/Svet (C-413/18 P, neobjavljena, v nadaljevanju: druga sodba v pritožbenem postopku, EU:C:2019:1044), razveljavilo sodbo, izdano po vrnitvi v razsojanje, zadevo vrnilo v razsojanje Splošnemu sodišču, da to v okviru od tretjega do petega tožbenega razloga odloči o predlogu za razglasitev ničnosti in o odškodninskem zahtevku, ter pridržalo odločitev o stroških.
- 23 Sodno tajništvo Splošnega sodišča je z dopisoma z dne 9. decembra 2019 stranki pozvalo, naj v skladu s členom 217(1) Poslovnika Splošnega sodišča predložita pisni stališči glede nadaljevanja postopka po drugi sodbi v pritožbenem postopku. Tožeča stranka in Svet sta na poziv odgovorila v za to določenem roku.
- 24 S sklepom predsednika Splošnega sodišča z dne 27. februarja 2020 je bila obravnavana zadeva dodeljena tretjemu senatu.
- 25 Na predlog sodnika poročevalca in s sklepom predsednika senata z dne 5. marca 2020 je bilo odločeno, da se ta zadeva obravnava prednostno.

- 26 Sodno tajništvo Splošnega sodišča je z dopisoma z dne 9. marca 2020 stranki pozvalo, naj v skladu s členom 217(3) njegovega poslovnika predložita dodatni pisni stališči. Stranki sta predložili dodatni stališči v predpisanem roku, in sicer 25. marca 2020.
- 27 Po koncu pisnega dela postopka je tožeča stranka 8. aprila 2020 vložila predlog, naj se opravi obravnava.
- 28 Splošno sodišče (tretji senat) je na predlog sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni del postopka, in v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 89 Poslovnika stranki pozvalo, naj pisno odgovorita na nekatera vprašanja, Svet pa, naj predloži neki dokument. Stranki sta se na ukrepe procesnega vodstva odzvali v predpisanih rokih.
- 29 Stranki sta na obravnavi 1. julija 2020 podali ustne navedbe in odgovore na vprašanja Splošnega sodišča.

Predlogi strank

- 30 Tožeča stranka v tožbi Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- odločbo z dne 7. aprila 2010 in po potrebi odločbo z dne 30. aprila 2010 razglasi za nični;
  - Svetu, Komisiji in EUPM naloži, naj ji plačajo odškodnino za nastalo škodo, ki je *ex aequo et bono* ocenjena na 30.000 EUR;
  - Svetu, Komisiji in EUPM naloži plačilo stroškov skupaj z obrestmi v višini 8 %.
- 31 Tožeča stranka je v repliki spremenila svoje predloge tako, da je skupnemu znesku odškodnine, ki jo je zahtevala v tožbi, dodala znesek 8000 EUR in umaknila tožbo proti EUPM.
- 32 Tožeča stranka je v stališčih po prvi vrnitvi v razsojanje svoje predloge prilagodila, tako da je tožba vložena samo proti Svetu. Hkrati je svoje predloge spremenila, tako da se po eni strani tožba ne nanaša več na razglasitev ničnosti izpodbijanih odločb, temveč le na odločanje o njihovi nezakonnosti, in da se po drugi strani odškodnina nanaša tudi na škodo, ki je nastala zaradi nemožnosti razglasitve ničnosti izpodbijanih odločb. Tožeča stranka je v postopku po prvi vrnitvi v razsojanje pojasnila, da želi s svojimi predlogi doseči, primarno, razglasitev ničnosti odločbe z dne 7. aprila 2010 in, če je potrebno, odločbe z dne 30. aprila 2010, pridobitev odškodnine, kot je bila navedena, ter, podredno, ugotovitev nezakonnosti navedenih odločb zgolj zaradi povrnitve škode.
- 33 Tožeča stranka je v stališčih po drugi vrnitvi v razsojanje ponovila svoje predloge, s katerimi primarno predlaga razglasitev ničnosti izpodbijanih odločb in, podredno, ugotovitev nezakonnosti navedenih odločb zgolj zaradi povrnitve škode. Poleg tega je ponovila svoj predlog za povračilo nastale škode in naložitev plačila stroškov Svetu skupaj z obrestmi v višini 8 %.
- 34 Svet Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo zavrne;
  - tožeči stranki naloži plačilo stroškov postopka.

Pravo

Predlog za razglasitev ničnosti

Predmet spora

- 35 Tožeča stranka je v utemeljitev predloga za razglasitev ničnosti izpodbijanih odločb v tožbi navedla pet tožbenih razlogov, od katerih se prvi nanaša na kršitev določb Sklepa 2009/906, drugi na nezadostno obrazložitev, tretji na zlorabo pooblastil, četrti na očitno napako pri presoji in peti na psihično nadlegovanje.
- 36 Kot je razvidno iz točke 21 zgoraj, je Splošno sodišče predlog za razglasitev ničnosti v sodbi, izdani po vrnitvi v razsojanje, v celoti zavrnilo kot neutemeljen.
- 37 Sodišče je z drugo sodbo v pritožbenem postopku na eni strani sodbo, izdano po vrnitvi v razsojanje, razveljavilo brez dodatnih pojasnil (glej točko 1 izreka). Na drugi strani je zadevo vrnilo v razsojanje Splošnemu sodišču, da to v okviru od tretjega do petega tožbenega razloga odloči o predlogu za razglasitev ničnosti (glej točko 2 izreka). Sodišče je v utemeljitev (druga sodba v pritožbenem postopku, točke od 102 do 117) v bistvu navedlo, da je Splošno sodišče kršilo načelo kontradiktornosti, ki izhaja iz zahtev v zvezi s pravico do poštenega sojenja, ker odgovori in dokumenti, ki jih je Svet predložil po obravnavi, niso bili predmet kontradiktorne razprave v okviru postopka pred Splošnim sodiščem in so bili odločilni v njegovem razlogovanju v zvezi z njegovo zavrnitvijo tožbenih razlogov, od tretjega do petega, navedenih na prvi stopnji.
- 38 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu s členom 61 Statuta Sodišča Evropske unije, ki se za Splošno sodišče uporablja na podlagi člena 53, prvi odstavek, navedenega statuta, Splošno sodišče, če je pritožba utemeljena in se mu zadeva vrne v razsojanje, da odloči o sporu, vezano na pravna vprašanja, o katerih je bilo odločeno z odločbo Sodišča. Potem ko Sodišče razveljavi odločbo in Splošnemu sodišču vrne zadevo v razsojanje, se tako postopek pred Splošnim sodiščem v skladu s členom 215 njegovega poslovnika začne s sodbo Sodišča, pri čemer mora Splošno sodišče znova odločiti o vseh razlogih za razglasitev ničnosti, ki jih je navedla tožeča stranka, razen o elementih izreka, ki jih Sodišče ni razveljavilo, ter premislekih, ki so nujna podlaga navedenih elementov, saj so ti postali pravnomočni (glej sodbo z dne 3. julija 2018, *Keramag Keramische Werke* in drugi/Komisija, T-379/10 RENV in T-381/10 RENV, neobjavljena, EU:T:2018:400, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 39 V teh okoliščinah in zlasti glede na besedilo točke 2 izreka druge sodbe v pritožbenem postopku je treba najprej preučiti tretji, četrti in peti tožbeni razlog za razglasitev ničnosti, nato pa po potrebi ugotoviti, ali se predmet spora nanaša tudi na prva tožbena razloga iz predloga za razglasitev ničnosti, kot tožeča stranka trdi v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča.

Vsebinska presoja

- 40 Tožeča stranka v utemeljitev tretjega tožbenega razloga v bistvu navaja, da odločitev o njeni premestitvi in „prerazporeditvi na nižje delovno mesto“ ni bila sprejeta v interesu službe in da je bil njen namen izključno psihično nadlegovanje in žaljenje. Navaja, da je bil torej postopek premestitve in „prerazporeditve na nižje delovno mesto“ uporabljen za doseganje ciljev, ki niso tisti, ki so določeni z zakonom. V zvezi s tem pojasnjuje, da ni bilo dejanske potrebe za urgentno imenovanje na položaj *Prosecutor* v Banjaluki, da se je takoj začel postopek za zaposlitev novega *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* (prej *Chief of Legal Office*) v Sarajevu, da bi se jo nadomestilo, in da je bil ob njeni premestitvi v Banjaluko še vedno razpisan razpis za delovno mesto *Criminal Justice Expert* v Banjaluki. Poleg tega navaja, da je bila z odločbo z dne 7. aprila 2010 tudi „prerazporejena na nižje delovno mesto“, ker so bile naloge *Criminal Justice Expert* v regionalnem uradu glede na strukturo EUPM in naloge, ki jih je

prevzela, nižje od funkcij *Senior Advisor/Legal Counsel*, ki jih je opravljala na glavnem sedežu EUPM. Trdi tudi, da sta premestitev in „prerazporeditev na nižje delovno mesto“ povračilna ukrepa za dopis z dne 17. marca 2010. Tožeča stranka v utemeljitev petega tožbenega razloga navaja, da je bila odločba z dne 7. aprila 2010 sprejeta z namenom psihičnega nadlegovanja na delovnem mestu, saj je bila ne samo premeščena brez kakršnega koli upravičenega razloga, ampak je bila tudi „prerazporejena na nižje delovno mesto“. Dodaja, da je njeno premestitev in „prerazporeditev na nižje delovno mesto“ spremljala vrsta žaljivih ravnanj, med katerimi so omejitve telefonskega dostopa, poziv, naj izprazni svojo pisarno, poslan v „zelo agresivnem“ elektronskem sporočilu, neupravičene težave pri uveljavljanju dopusta in izključitev iz glavnih dejavnosti EUPM med njeno napotitvijo. V repliki navaja še dodatna ravnanja, ki jih šteje za nadlegovanje.

- 41 Svet izpodbija utemeljenost trditve tožeče stranke. Opozarja, da navedba tožeče stranke, da naj bi bila s premestitvijo „prerazporejena na nižje delovno mesto“, ni niti dejansko niti pravno utemeljena. S premestitvijo aprila 2010 iz Sarajeva v Banjaluko naj ne bi bili spremenjeni niti njen upravni status niti izplačila njenih osebnih prejemkov in nadomestil. Pojasnjuje, da tožeča stranka na misiji nikakor ni imela pravice do določenega delovnega mesta in ni predložila nobene podrobnejše dejanske navedbe, na podlagi katere bi bilo mogoče šteti, da je bila zaradi svoje premestitve prerazporejena na nižje delovno mesto. Svet trdi tudi, da tožeča stranka ni predložila nobenega dokaza o tem, da je bila odločba o premestitvi sprejeta z izključnim ali glavnim namenom nadlegovanja ali žaljenja. Izpodbija tudi navedbo, da za funkcijo *Prosecutor* v Banjaluki ni bilo objektivnega interesa in da je bila premestitev izvedena, medtem ko je še potekal izbirni postopek za delovno mesto *Criminal Justice Expert*. Poleg tega trdi, da Splošno sodišče ni pristojno za odločanje o vprašanju, ali je razporeditev tožilca v regionalni urad v Banjaluki posledica operativne potrebe. Svet poudarja, da ni nobenega dokaza, da je bila tožeča stranka žrtev psihičnega nadlegovanja.
- 42 Najprej je treba po eni strani poudariti, da so odločbe, ki jih sprejmejo pristojni organi EUPM v zvezi s premeščanjem človeških virov, ki so jih na misijo napotile države članice in institucije Unije za opravljanje dejavnosti na terenu, čeprav spadajo v operativni vidik področja skupne zunanje in varnostne politike (SZVP), po svojem bistvu tudi akti upravljanja s kadri, tako kot vsaka podobna odločba, ki jo sprejmejo institucije Unije v okviru izvajanja svojih pristojnosti (prva sodba v pritožbenem postopku, točka 54).
- 43 Poleg tega izpodbijani odločbi spadata v okvir, v katerem imajo institucije Unije široko diskrecijsko pravico (prva sodba v pritožbenem postopku, točka 69).
- 44 Po drugi strani je treba opozoriti, da je bila v sodni praksi s področja javnih uslužbencev Unije priznana možnost sklicevanja na obstoj psihičnega nadlegovanja tudi v utemeljitev predlogov za razglasitev ničnosti, ki niso usmerjeni proti zavrnitvi prošnje za pomoč, ki jo je vložil član osebja, ker je menil, da je žrtev nadlegovanja, temveč so usmerjeni zoper druge odločbe, ki jih je sprejela uprava (glej v tem smislu sodbo z dne 24. februarja 2010, Menghi/ENISA, F-2/09, EU:F:2010:12, točke 67 in od 70 do 72). Ker za osebje, ki ga napotijo institucije Unije in katerega status urejajo Kadrovske predpisi za uradnike Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovske predpisi), in za osebje, ki ga napotijo države članice, kot je tožeča stranka, veljajo enaka pravila v zvezi z opravljanjem njihovih nalog na „območju operacije“ (glej v tem smislu prvo sodbo v pritožbenem postopku, točka 50), je treba to sodno prakso po analogiji uporabiti za predloge zoper odločbe vodje EUPM o premestitvi osebja, ki ga je napotila država članica.
- 45 Poleg tega je iz sodne prakse razvidno, da se lahko obstoj okoliščin psihičnega nadlegovanja upošteva, kadar je storilec tega nadlegovanja tudi podpisnik izpodbijane odločbe, za ugotovitev, da je bila ta odločba sprejeta zato, da bi se škodilo članu osebja, in je zato v zvezi z njo prišlo do zlorabe pooblastil. Glede trditve o psihičnem nadlegovanju, navedene v podporo predlogom zoper odločbo o premestitvi, je tako lahko v zvezi z navedeno odločbo prišlo do zlorabe pooblastil, če je bila sprejeta, da bi se škodilo osebnosti, dostojanstvu ali telesni ali duševni celovitosti člana osebja (glej po analogiji sodbo z dne 24. februarja 2010, Menghi/ENISA, F-2/09, EU:F:2010:12, točki 71 in 72).

- 46 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da je to, kar tožeča stranka navaja kot peti tožbeni razlog, ki se nanaša na psihično nadlegovanje, vsaj delno dejanska podlaga tretjega tožbenega razloga, ki se nanaša na zlorabo pooblastil, v okviru katerega trdi, da je vodja EUPM zlorabil pooblastila z edinim namenom nadlegovati in žaliti.
- 47 V teh okoliščinah je treba tretji in peti pritožbeni razlog obravnavati skupaj.
- 48 V skladu z ustaljeno sodno prakso ima pojem zlorabe pooblastil natančno določen obseg, ki se nanaša na položaj, v katerem upravni organ svoja pooblastila uporablja za drug namen kot za tistega, za katerega so mu bila podeljena. Pri odločbi je ugotovljena zloraba pooblastil le, če se na podlagi objektivnih, upoštevanih in skladnih dokazov izkaže, da je bila sprejeta za doseganje ciljev, ki niso cilji, navedeni v njej. V zvezi s tem se v utemeljitev trditev ni dovolj sklicevati na nekatera dejstva, ampak je treba predložiti tudi dovolj jasne, objektivne in skladne dokaze, s katerimi je mogoče potrditi njihovo resničnost ali vsaj verjetnost, sicer ni mogoče izpodbijati vsebinske pravilnosti trditev zadevne institucije (glej sklep z dne 19. decembra 2013, da Silva Tenreiro/Komisija, T-32/13 P, EU:T:2013:721, točke od 31 do 33 in navedena sodna praksa).
- 49 Spomniti je treba tudi, da je bila s sodno prakso institucijam Unije priznana široka diskrecijska pravica pri organizaciji njihovih služb glede na naloge, ki so jim dodeljene, in pri razporeditvi osebja, ki ga imajo na voljo, da bi te naloge izpolnjevale, vendar mora biti ta razporeditev izvedena v interesu službe in ob spoštovanju enakovrednosti delovnih mest (glej sodbo z dne 25. julija 2006, Fries Guggenheim/Cedefop, T-373/04, EU:T:2006:224, točka 67 in navedena sodna praksa). V teh okoliščinah je treba nadzor Splošnega sodišča omejiti na vprašanje, ali je zadevna institucija ostala v razumnih mejah in ni očitno napačno uporabila svoje pristojnosti (glej sodbo z dne 25. julija 2006, Fries Guggenheim/Cedefop, T-373/04, EU:T:2006:224, točka 68 in navedena sodna praksa).
- 50 Poleg tega, če za odločbo ni ugotovljeno, da je v nasprotju z interesom službe, ne more iti za zlorabo pooblastil (glej sodbo z dne 7. februarja 2007, Clotuche/Komisija, T-339/03, EU:T:2007:36, točka 126 in navedena sodna praksa).
- 51 V obravnavanem primeru je bilo v odločbi z dne 7. aprila 2010 obrazloženo, da je bila tožeča stranka od 19. aprila 2010 premeščena iz „operativnih razlogov“ z delovnega mesta *Senior Legal Advisor/Legal Counsel*, na katerem je bila zaposlena na glavnem sedežu EUPM v Sarajevu, na delovno mesto *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* v regionalnem uradu EUPM v Banjaluki. Ta obrazložitev je bila dopolnjena z odločbo z dne 30. aprila 2010, iz katere je razvidno, da je operativni razlog za premestitev tožeče stranke potreba po svetovanju tožilca v uradu v Banjaluki.
- 52 Ob upoštevanju te obrazložitve in zgoraj navedenih načel je treba preučiti, ali je vodja EUPM s premestitvijo tožeče stranke znotraj EUPM zlorabil svoja pooblastila.
- 53 Tožeča stranka v bistvu navaja tri trditve, s katerimi želi dokazati, da gre pri izpodbijanih odločbah za zlorabo pooblastil. Prvič, njena premestitev naj ne bi bila odrejena v interesu službe, drugič, odrejena naj bi bila z namenom nadlegovati, in tretjič, odrejena naj bi bila kot odziv na očitke v zvezi z vodenjem EUPM, zaradi česar naj bi bila torej kaznovalna.
- 54 Najprej je treba preučiti, ali je mogoče na podlagi trditve tožeče stranke, ki se nanaša na kaznovalno naravo njene premestitve, ugotoviti obstoj zlorabe pooblastil.
- 55 V zvezi s tem je treba spomniti, da so v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 45 zgoraj, z odločbo o premestitvi zlorabljeni pooblastila, če je bila sprejeta v okviru psihičnega nadlegovanja in da bi se škodilo osebnosti, dostojanstvu ali telesni ali duševni celovitosti osebe, ki je predmet ukrepa premestitve. To je tako tudi, kadar premestitev dejansko pomeni kaznovanje tožeče stranke zaradi njenih kritik vodenja EUPM. Take okoliščine, če bi bile dokazane, bi pomenile zlorabo pooblastil, saj bi vodja EUPM svoja pooblastila uporabil za drug namen kot za tistega, za katerega so mu bila ta

pooblastila podeljena, pri čemer poleg tega za premestitev ne bi bilo mogoče šteti, da je v interesu službe. Zato je treba preučiti, ali je bil odločilni razlog za premestitev tožeče stranke eden od razlogov, navedenih v izpodbijanih odločbah, ki se nanašajo na interes službe, ali pa sta bili navedeni odločbi sprejeti za doseganje nelegitimnih ciljev, ki niso cilji, navedeni v teh odločbah.

- 56 V obravnavanem primeru je treba poudariti, da je cilj, ki se uresničuje s premestitvijo tožeče stranke, in sicer zadovoljitev potrebe po svetovanju tožilca v regionalnem uradu EUPM v Banjaluki, formalno ustrezal misiji EUPM, kot izhaja iz člena 2 Sklepa 2009/906, ki je pomoč pristojnim organom pregona Bosne in Hercegovine za boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji. Poudariti je treba tudi, da je bilo delovno mesto v Banjaluki, na katero je bila tožeča stranka premeščena (*Criminal Justice Adviser – Prosecutor*), opredeljeno kot delovno mesto ROBL-04, ob sprejetju odločbe z dne 7. aprila 2010 prosto v okviru naziva *Criminal Justice Expert* in ga je bilo treba v skladu z razpisom „čim prej“ zapolniti. Poleg tega ni sporno, da so kvalifikacije in poklicne izkušnje tožeče stranke ustrezale iskanemu profilu. Poleg tega, kot trdi Svet, je iz prijave tožeče stranke na delovno mesto *Chief of Legal Office* izrecno razvidno, da je navedla, da se je pripravljena zaposliti pri EUPM na drugem delovnem mestu, kot je tisto, na katero se je nanašala njena prijava.
- 57 Vendar je treba ugotoviti, da so indici, ki jih je predložila tožeča stranka, in elementi iz spisa dovolj natančni, objektivni in skladni za ugotovitev, da je verjetno, da sta bili izpodbijani odločbi sprejeti zaradi okoliščin, ki niso potreba po storitvah tožeče stranke kot tožilke v Banjaluki, in da je vodja EUPM z njeno premestitvijo sledil predvsem cilju, ki ni pomoč pristojnim organom pregona Bosne in Hercegovine za boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji.
- 58 V zvezi s tem je treba, prvič, opozoriti, da sta tožeča stranka in ena od njenih sodelavk, oseba A, z dopisom z dne 17. marca 2010 svoje nadrejene obvestila o domnevnih nepravilnostih, storjenih pri vodenju EUPM. Ta dopis je bil 17. marca 2010 vročen nadrejenemu tožeče stranke, direktorju politične enote EUPM, česar Svet ne izpodbija. Pomočnica tožeče stranke je 26. marca 2010 seznam nepravilnosti iz dopisa z dne 17. marca 2010 poslala uradu vodje EUPM, da bi se v zvezi s tem sklical sestanek, na katerem bi sodelovali tožeča stranka, oseba A in vodja EUPM, česar Svet prav tako ne izpodbija. Odločba z dne 7. aprila 2010 je bila sprejeta le tri tedne po tem, ko je bil dopis z dne 17. marca 2010 vročen nadrejenemu tožeče stranke in dvanajst dni po predložitvi seznama nepravilnosti vodji EUPM.
- 59 Drugič, poudariti je treba, da je bila odločba z dne 7. aprila 2010 sprejeta, preden je bila opravljena preiskava o vprašanih, ki sta jih tožeča stranka in oseba A postavili v dopisu z dne 17. marca 2010.
- 60 Tretjič, iz spisa je razvidno, da je bil sestanek med tožečo stranko, osebo A in vodjo EUPM načrtovan za 14. aprila 2010. Tožeča stranka navaja, da tega sestanka ni bilo, česar Svet ne izpodbija.
- 61 Četrthič, poudariti je treba, da je vodja EUPM po izmenjavi dopisov med njim in osebo A šele 22. aprila 2010 sprejel sklep o začetku notranje preiskave glede trditev, ki jih je ta navedla v elektronskih sporočilih z dne 5. in 21. aprila 2010. V tem okviru je treba pojasniti, da se je vodja EUPM v tem sklepu, ki ga je tožeča stranka priložila svojim stališčem o drugi sodbi v pritožbenem postopku, skliceval na seznam, ki ga je predložil pravni oddelek (*Legal Office*). Razumno je šteti, da je imel v mislih seznam, ki ga je pomočnica tožeče stranke 26. marca 2010 poslala uradu vodje EUPM (glej točko 58 zgoraj). Poleg tega je treba poudariti, da je vodja EUPM v tem sklepu o začetku preiskave opozoril na besedilo svojega dopisa z dne 19. aprila 2010, v skladu s katerim je oseba A v elektronskem sporočilu z dne 5. aprila 2010 navedla resne in neutemeljene trditve zoper vodstvo EUPM. Poleg tega je iz navedenega dopisa z dne 19. aprila 2010, ki ga je Svet predložil v odgovor na ukrep procesnega vodstva, razvidno, da sta elektronsko sporočilo osebe A z dne 5. aprila 2010 in neodziv nadrejenega tožeče stranke, ki je tudi nadrejeni osebe A, na navedeno elektronsko sporočilo ponovno resno škodila odnosom med pravnim, upravnim in podpornim oddelkom.

- 62 Petič, poudariti je treba, da je vodja EUPM z odločbo z dne 30. aprila 2010 potrdil premestitev tožeče stranke v Banjaluko, preden je bil znan izid notranje preiskave, navedene zgoraj v točki 61, in preden je bila opravljena posebna preiskava o vprašanih, ki sta jih tožeča stranka in oseba A postavili v dopisu z dne 17. marca 2010.
- 63 Šestič, iz spisa je razvidno, da je vodja EUPM z dopisom z dne 26. maja 2010 pogodbo osebe A odpovedal zaradi izgube zaupanja. V zvezi s tem je treba pojasniti, da je Varuh človekovih pravic po pritožbi osebe A v odločbi z dne 4. junija 2015 ugotovil obstoj nepravilnosti. Varuh človekovih pravic je grajal dejstvo, da je bila pogodba osebe A odpovedana osem dni po tem, ko je ta poslala dopis direktorju civilnih zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij, ki opravlja svoje naloge v generalnem sekretariatu Sveta kot poveljnik civilnih operacij EUPM, ki se je nanašal na domnevne nepravilnosti, storjene znotraj EUPM. Poleg tega je obžaloval neobstoje vnaprej določenega okvira za obravnavo opozoril o nepravilnostih, ki jih prijavijo žvižgači, in za zagotovitev njihovega varstva. V tem okviru je navedel kritike v zvezi s tem, da je bila v zadevnem primeru preiskava izvedena na *ad hoc* podlagi.
- 64 Sedmič, na podlagi dokumentov iz spisa ni mogoče sklepati, da na dan sprejetja odločbe z dne 7. aprila 2010 izbirni postopek, začel za delovno mesto *Criminal Justice Expert*, ni bil končan in da je bila odločitev o premestitvi tožeče stranke sprejeta v okoliščinah pomanjkanja primernih kandidatov za to delovno mesto.
- 65 Iz nedatirane tabele, ki jo je Svet predložil po obravnavi, izvedeni po tem, ko je Sodišče odredilo prvo vrnitev v razsojanje, je namreč razvidno, da je bil od kandidatov, ki sta se prijavila na delovno mesto *Criminal Justice Expert*, kvalificiran zgolj kandidat z italijanskim državljanstvom, ki pa je bil izločen, ker je drugi kandidat bolje ustrezal zahtevanemu profilu. Vendar iz navedene tabele ne izhaja, da bi se prijavil še kak drug kandidat, ki bi ga bilo mogoče šteti za kvalificiranega za zadevno delovno mesto. Poleg tega Svet v stališčih glede druge sodbe v pritožbenem postopku navaja, da nobeden od kandidatov, ki so sodelovali v izbirnem postopku, za zadevno delovno mesto ni bil tako primeren kot tožeča stranka.
- 66 Dalje, poročilo z dne 23. aprila 2010, ki ga je vodja EUPM poslal poveljniku civilnih operacij EUPM o izidu različnih razpisov za EUPM, je poleg tega, da je bilo izdano po sprejetju odločbe z dne 7. aprila 2010, omejeno na navedbo, da šestih delovnih mest ni bilo mogoče zapolniti in da so bili razpisi za tri delovna mesta predmet podaljšanja ali „drugih operativnih odločitev“.
- 67 V teh okoliščinah v nasprotju s tem, kar Svet trdi v svojih vlogah, ni mogoče šteti, da postopek ni bil končan zaradi pomanjkanja ustreznih kandidatov. Dejansko je na podlagi elementov iz spisa verjetneje, da navedeni postopek ni bil končan, ker je bilo odločeno, da se na zadevno delovno mesto premesti tožečo stranko.
- 68 Z okoliščinami, na katere se sklicuje Svet, in sicer da delovno mesto *Criminal Justice Expert* ni bilo prva izbira dveh kandidatov za navedeno delovno mesto in da sta bila zato v skladu z njunimi željami izbrana za drugi delovni mesti pri EUPM, ni mogoče dokazati, da ob sprejetju odločbe z dne 7. aprila 2010 izbirni postopek za navedeno delovno mesto ni več potekal. Čeprav na podlagi dokumentov iz spisa ni mogoče zanikati, da delovno mesto *Criminal Justice Expert* ni bilo prva izbira zadevnih dveh kandidatov, ni dokazano, da je bila odločitev o zaposlitvi navedenih kandidatov na drugi delovni mesti sprejeta pred sprejetjem odločbe z dne 7. aprila 2010, saj niso bili predloženi dokazi v utemeljitev take trditve. Poleg tega, glede kandidata, za katerega se je štel, da je kvalificiran za delovno mesto *Criminal Justice Expert*, njegove osebne preference nikakor ne bi smele biti odločilne za ugotovitev, da na dan premestitve tožeče stranke ni bilo primernega kandidata za zasedbo navedenega delovnega mesta.

- 69 Poleg tega je Svet na obravnavi priznal, da izbirni postopek za delovno mesto *Criminal Justice Expert* ob sprejetju odločbe, s katero je bila tožeča stranka premeščena v Banjaluko, ni bil končan. V delu, v katerem je Svet trdil, da so bile prijave na navedeno delovno mesto 7. aprila 2010 že znane, ker je bil rok za njihovo vložitev 23. marec 2010, zadostuje ugotoviti, da iz spisa ni razvidno, da je bil vodja EUPM s temi informacijami seznanjen, preden je sprejel odločbo z dne 7. aprila 2010.
- 70 Obstajajo sicer primeri, ko se premestitev enega uslužbenca na drugo delovno mesto izkaže za potrebno, ne da bi se počakalo na izid izbirnega postopka. Vendar Svet ni predložil dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče razumeti razloge, iz katerih je vodja EUPM v obravnavanem primeru ravnal tako. Poleg tega je bil poziv k vložitvi kandidatur za delovno mesto *Criminal Justice Expert* državam članicam poslan le malo več kot mesec dni pred datumom odločbe o zadevni premestitvi, to je 2. marca 2010, s končnim datumom za vložitev prijav, določenim za 23. marec 2010. Iz spisa tudi ni razvidno, da bi bil izbirni postopek razveljavljen pred sprejetjem odločbe z dne 7. aprila 2010.
- 71 Vodja EUPM bi zato v obravnavanem primeru moral počakati, da se konča izbirni postopek, začet za delovno mesto *Criminal Justice Expert*, preden bi nato po potrebi sprejel odločbo z dne 7. aprila 2010.
- 72 Osmič, trditev tožeče stranke, da je vodja EUPM sprejel odločitev o tem, da jo premesti na katero koli drugo delovno mesto znotraj EUPM, je vsaj posredno podprta z vsebino izmenjave elektronskih sporočil z direktorjem politične enote EUPM, ki je bil njen nadrejeni, in z vodjo regionalnega urada v Banjaluki. Iz odgovora navedenega direktorja na elektronsko sporočilo tožeče stranke z dne 7. aprila 2010 je namreč razvidno, da so bila v Bosni in Hercegovini delovna mesta za premestitev v Banjaluki, Mostarju in Tuzli. Poleg tega je iz odgovora vodje regionalnega urada v Banjaluki na elektronsko sporočilo tožeče stranke z dne 8. aprila 2010 razvidno, da se ta ni obrnil na drugega tožilca in da ni nujno potreboval njene navzočnosti v Banjaluki.
- 73 Devetič, ugotoviti je treba, da je bila premestitev tožeče stranke v Banjaluko izvedena proti njeni volji. Poleg tega iz spisa ni razvidno, da bi imela pred sprejetjem odločbe z dne 7. aprila 2010 možnost predstaviti svoja stališča.
- 74 Desetič, čeprav s premestitvijo tožeče stranke iz Sarajeva v Banjaluko niso bili spremenjeni niti njen upravni status niti njeni osebni prejemki in nadomestila, ostaja dejstvo, da je morala tožeča stranka to premestitev v drug kraj, o kateri je bilo odločeno 7. aprila 2010 in ki je bila uradno predvidena za 19. aprila 2010, dejansko pa izvedena 26. aprila 2010, torej v kratkem roku, in ki je poleg tega vključevala spremembo nalog, ki jih je treba opraviti, pri čemer zadevna odločba ni bila podprta s podrobnimi pojasnili, zaznati kot kazen.
- 75 Tožeča stranka je morala imeti ta vtis še toliko bolj, ker je delovno mesto, na katero je bila premeščena, pomenilo premestitev z delovnega mesta z nazivom „senior“ na delovno mesto „brez naziva senior“. V nasprotju s tem, kar trdi Svet, je iz spisa razvidno, da so znotraj EUPM obstajala delovna mesta različnih razredov, med katerimi so bila na eni strani delovna mesta, opredeljena kot „senior“, kot so „Senior Legal Advisor/Legal Counsel“, „Senior Criminal Justice Expert“ ali „Senior Economic Crime Expert“, in na drugi strani delovna mesta nižjih razredov, ki vključujejo zlasti manjšo odgovornost, kot so „Criminal Justice Expert“ ali „Economic Crime Expert“. Iz tega izhaja, da je tožeča stranka premestitev z delovnega mesta *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* na glavnem sedežu EUPM v Sarajevu, na katerega se je izrecno prijavila v času, ko je opravljala naloge *Criminal Justice Unit Adviser*, prav tako v Sarajevu, na delovno mesto *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* v regionalni urad v Banjaluki, dejansko lahko razumela kot razporeditev na nižje delovno mesto, ki je zanjo poklicno manj zanimivo, in torej kot kazen.
- 76 Poleg tega je treba navesti, da ima vsak uradnik, ki je, čeprav je pred začetkom veljavnosti člena 22a, svoje nadrejene obvestil o nezakonitostih ali neizpolnjevanju obveznosti iz Kadrovskih predpisov, za katere je izvedel, ki bi lahko škodili finančnim interesom Unije, pravico, da ga institucija, v kateri je delal, zaščiti pred morebitnim povračilnim ukrepom zaradi tega razkritja, in pravico, da mu navedena

institucija ne povzroči škode, če je ravnal razumno in pošteno (sodba z dne 4. aprila 2019, Rodriguez Prieto/Komisija, T-61/18, EU:T:2019:217, točka 71). To velja tudi za člana osebja EUPM, kot je tožeča stranka, za katerega se ta načela uporabljajo *mutatis mutandis* (glej sodno prakso, navedeno v točki 44 zgoraj).

- 77 V teh okoliščinah je na podlagi zgoraj navedenih elementov, njihovega časovnega zaporedja in okvira, v katerega so umeščeni, mogoče ugotoviti, da odločilni razlog za sprejetje izpodbijanih odločb ni bil interes službe, da se storitve tožeče stranke zagotovijo v Banjaluki na delovnem mestu *Criminal Justice Adviser – Prosecutor*, ampak to, da je tožeča stranka skupaj z osebo A prijavila domnevne nepravilnosti v zvezi z vodenjem EUPM. Zato je treba ugotoviti, da gre pri izpodbijanih odločbah za zlorabo pooblastil, ker sta bili ti sprejeti za doseganje nelegitimnih ciljev, ki niso cilji, navedeni v teh odločbah, in ker je vodja EUPM torej svoja pooblastila uporabil za namen, ki ni namen, za katerega so mu bila ta pooblastila podeljena.
- 78 Okoliščina, ki jo navaja Svet, da na podlagi preiskave, ki je bila opravljena na podlagi sklepa direktorja civilnih zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij po tem, ko je oseba A poslala dopis (glej točko 63 zgoraj), ni bil dokazan obstoj nepravilnosti, ne more ovreči ugotovitve iz točke 77 zgoraj. Rezultat te preiskave namreč ne vpliva na vprašanje, ali je bila premestitev tožeče stranke povezana z dopisom z dne 17. marca 2010 in kaznovalna, ker je tožeča stranka prijavila domnevne nepravilnosti pri vodenju EUPM. Poleg tega Svet ni nikoli trdil, da tožeča stranka s tem, da je navedeni dopis izročila svojemu nadrejenemu, ni ravnala v dobri veri.
- 79 Dalje, v delu, v katerem Svet trdi, da je tožeča stranka navedla, da se je pripravljena zaposliti v EUPM na delovnem mestu, ki ni tisto, na katero se je nanašala njena prijava na razpis za *Chief of Legal Office*, zadostuje poudariti, da taka izjava, ki je dejansko razvidna iz spisa, ne more upravičiti premestitve, ki je bila sprejeta v okviru prijave domnevnih nepravilnosti, storjenih znotraj EUPM. Tudi dejstvo, da bi tožeča stranka od italijanskih organov lahko zahtevala, naj njeno napotitev končajo, ne more potrditi zakonitosti premestitve. Taka možnost, poleg tega, da bi bila izvedljiva šele po premestitvi, ne bi mogla upravičiti ukrepa premestitve, ki je kaznovalen ali celo nedovoljen.
- 80 Dalje, na podlagi dejstva, ki ga je navedel Svet, da je bilo delovno mesto *Chief of Legal Office*, na katerem je bila v Sarajevu zaposlena tožeča stranka, po prestrukturiranju EUPM od 1. januarja 2010 preimenovano v *Senior Legal Advisor/Legal Counsel*, ni mogoče ugotoviti, da njene storitve niso bile več potrebne na glavnem sedežu EUPM v Sarajevu ali da sta bili izpodbijani odločbi sprejeti izključno v interesu službe.
- 81 Poleg tega v delu, v katerem Svet v bistvu trdi, da so domnevni pogovori med tožečo stranko in namestnikom vodje EUPM aprila 2010, navedeni v stališčih tožeče stranke z dne 17. februarja 2020, nova dejstva, ki so zato nedopustna, zadostuje navesti, da so bili ti pogovori v bistvu že navedeni v tožbi.
- 82 Glede na navedeno je treba tožbenemu razlogu, ki se nanaša na zlorabo pooblastil, ugoditi. Zato je treba izpodbijani odločbi razglasiti za nični, ne da bi bilo treba odločiti o drugih očitkih, navedenih v okviru tretjega in petega tožbenega razloga, ter o drugih tožbenih razlogih tožeče stranke.

Odškodninski zahtevek

Dopustnost

- 83 Svet, ne da bi formalno podal ugovor nedopustnosti, v dupliki trdi, da tožeča stranka za odškodninski zahtevek v višini 8000 EUR, ki ga je prvič vložila v repliki in se nanaša na povračilo premoženjske škode, ki naj bi jo utrpela, ker zaradi bolniškega dopusta ni bila upravičena do dodatka za misijo, ni niti zaprosila niti pridobila dovoljenja za razširitev obsega svoje tožbe v zvezi s tem.
- 84 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora tožeča stranka v skladu s členom 76(e) Poslovnika v tožbi navesti svoje predloge. Tako je načeloma mogoče upoštevati le predloge, ki so bili predstavljeni v začetni vlogi, in je treba utemeljenost tožbe preučiti le glede na predloge, vsebovane v začetni vlogi (sodba z dne 24. oktobra 2018, Epsilon International/Komisija, T-477/16, neobjavljena, EU:T:2018:714, točka 45; glej v tem smislu tudi sodbi z dne 8. julija 1965, Krawczynski/Komisija, 83/63, EU:C:1965:70, str. 785, in z dne 25. septembra 1979, Komisija/Francija, 232/78, EU:C:1979:215, točka 3).
- 85 Člen 84(1) Poslovnika dovoljuje navajanje novih razlogov, če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se razkrile med postopkom. Iz sodne prakse je razvidno, da ta pogoj *a fortiori* ureja vsako spremembo predlogov in da je ob neobstoju pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se razkrile med pisnim delom postopka, mogoče upoštevati le predloge, navedene v tožbi (sodbi z dne 13. septembra 2013, Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung/Komisija, T-73/08, neobjavljena, EU:T:2013:433, točka 43, in z dne 24. oktobra 2018, Epsilon International/Komisija, T-477/16, neobjavljena, EU:T:2018:714, točka 46).
- 86 Poleg tega je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso tožbeni razlog, s katerim se neposredno ali posredno razširja tožbeni razlog, ki je bil že naveden v vlogi in ki je z njim tesno povezan, šteti za dopusten (glej sodbo z dne 8. novembra 2018, „Pro NGO!“/Komisija, T-454/17, EU:T:2018:755, točka 70 in navedena sodna praksa).
- 87 V obravnavanem primeru je sicer res, kot navaja Svet, da zadevni odškodninski zahtevek ni bil naveden v tožbi. Vendar je premoženjska škoda, ki jo je domnevno utrpela tožeča stranka, nastala v dejanskih okoliščinah, ki so nastale po vložitvi tožbe, in sicer 16. junija 2010, pri čemer je po mnenju tožeče stranke povezana z dejanji psihičnega nadlegovanja, ki naj bi jih utrpela znotraj EUPM in so navedena v tožbi. Po eni strani se tožeča stranka sklicuje na zdravniška potrdila, izdana po datumu vložitve tožbe, da bi dokazala, da je bila od avgusta 2010 na bolniškem dopustu, in sicer do konca napotitve na EUPM, in da je treba ta bolniški dopust pripisati nadlegovanju, ki naj bi ga utrpela. Po drugi strani se opira na elektronski sporočili iz februarja in marca 2011, da bi dokazala, da zaradi odsotnosti z dela zaradi bolniškega dopusta ni bila upravičena do dodatka za misijo za leto 2010. Te okoliščine so se razkrile med pisnim delom postopka v zadevi T-271/10 med vložitvijo tožbe in repliko ter jih tožeča stranka navedla v repliki, v kateri je bil vložen tudi zadevni odškodninski zahtevek.
- 88 V teh okoliščinah bi bilo v nasprotju z učinkovitim izvajanjem sodne oblasti in zahtevo po ekonomičnosti postopka, če bi tožeča stranka morala vložiti novo tožbo v zvezi z odškodninskim zahtevkom za povrnitev premoženjske škode, ki naj bi jo utrpela zaradi domnevnega psihičnega nadlegovanja. Ta predlog je zato dopusten.
- 89 Poleg tega je treba v delu, v katerem Svet navaja, da so nekatere okoliščine, ki jih je tožeča stranka navedla v stališčih o drugi sodbi v pritožbenem postopku, nove in zato nedopustne, poudariti, da tožeča stranka v točki, ki jo je navedel Svet, v bistvu navaja trditve, ki se nanaša na sklep italijanskega sodišča z dne 21. januarja 2020, in poskuša dokazati obstoj nepremoženjske škode, ki je bila z izpodbijanima odločbama v bistvu povzročena njenemu poklicnemu ugledu. V ta namen je

predložila zadevno odločbo, s katero je bil na podlagi njene pritožbe odrejen pregon avtorja članka, ki je bil objavljen aprila 2011. Predložila je tudi navedeni članek in navedla, da se ta nanaša na dejansko stanje obravnavane zadeve in jo žali.

- 90 V skladu s členom 85(3) Poslovnika lahko glavne stranke izjemoma predložijo dokaze ali podajo dokazne predloge še pred koncem ustnega dela postopka ali pred odločitvijo Splošnega sodišča, da bo to odločilo brez ustnega dela postopka, če upravičijo zamudo pri svoji predložitvi oziroma podaji. Ta načela se uporabljajo v tem postopku po razveljavitvi in vrnitvi v razsojanje, ker ta postopek pomeni delno podaljšanje istega spora, ki se je začel z vložitvijo tožbe (glej v tem smislu sodbo z dne 13. decembra 2018, Kakol/Komisija, T-641/16 RENV in T-137/17, neobjavljena, EU:T:2018:958, točka 70).
- 91 V obravnavanem primeru ni sporno, da sklepa, ki ga je tožeča stranka predložila v prilogi k svojim stališčem z dne 17. februarja 2020, ni bilo mogoče predložiti prej, ker je bil ta sklep izdan januarja 2020. Predložitev tega sklepa je ob upoštevanju njegove nedavnosti dopustna (glej v tem smislu sodbo z dne 23. aprila 2018, Verein Deutsche Sprache/Komisija, T-468/16, neobjavljena, EU:T:2018:207, točka 20).
- 92 Nasprotno pa se tožeča stranka v zvezi s člankom, objavljenim aprila 2011, ne sklicuje na posebne okoliščine, ki bi upravičile njegovo predložitev v prilogi k svojim stališčem o drugi sodbi v pritožbenem postopku in torej več let po njegovi objavi. V teh okoliščinah je treba ta dokaz razglasiti za nedopusten.

Vsebinska presoja

- 93 Tožeča stranka trdi, da ji je zaradi nezakonitega ravnanja EUPM nastala škoda. Po eni strani naj bi utrpela nepremoženjsko škodo zaradi škode, ki je zaradi njene premestitve in „prerazporeditve na nižje delovno mesto“ nastala njenemu zdravju, integriteti, dostojanstvu in poklicnemu ugledu. Po drugi strani naj bi utrpela nepremoženjsko škodo zaradi nadlegovanja, ki ga je utrpela znotraj EUPM. V tem okviru se sklicuje na škodo, povzročeno njenemu zdravju. Meni, da je treba znesek odškodnine oceniti *ex aequo et bono* in znaša 30.000 EUR. Pojasnjuje, da je dodelitev odškodnine edini način za odpravo nezakonitosti izpodbijanih odločb. Poleg tega v repliki zahteva odškodnino za škodo, ki jo je utrpela, ker zaradi bolniškega dopusta ni bila upravičena do dodatka za misijo. Ta odškodnina naj bi znašala 8000 EUR.
- 94 Svet opozarja, da tožba ne vsebuje nobenega dejstva glede obstoja škode, povzročene integriteti tožeče stranke. Glede obstoja škode, povzročene njenemu zdravju, poudarja, da tožeča stranka ni dokazala obstoja vzročne zveze med njeno premestitvijo in njenim zdravstvenim stanjem. Poleg tega trdi, da je tožeča stranka v repliki navedla nove elemente, ki temeljijo na dogodkih, ki so se zgodili po njeni premestitvi, in zato ne morejo biti podlaga za ugotovitev potrebne vzročne zveze z izpodbijanima odločbama. V zvezi z odškodninskim zahtevkom v višini 8000 EUR trdi, da tožeča stranka ni dokazala neposredne in gotove vzročne zveze med zadevno škodo in odločbo o premestitvi. Dodaja, da se s premestitvijo tožeče stranke v Banjaluko znesek dodatka za misijo ni spremenil. Poleg tega izpodbija to, da bi neobstoj polnega učinka morebitne razglasitve ničnosti izpodbijanih odločb povzročil pravico do povračila dodatne škode.
- 95 Najprej je treba poudariti, da odškodninski zahtevek tožeče stranke temelji na ureditvi nepogodbene odgovornosti Unije zaradi domnevnega nezakonitega ravnanja njenih organov.
- 96 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti za nastanek nepogodbene odgovornosti Unije v smislu člena 340, drugi odstavek, PDEU izpolnjenih več pogojev, in sicer mora obstajati dovolj resna kršitev pravnega pravila, katerega cilj je podeliti pravice posameznikom, škoda mora biti dejanska, med

kršitvijo obveznosti, ki je naložena avtorju akta, in škodo, ki je nastala oškodovancu, pa mora obstajati vzročna zveza (glej sodbo z dne 10. septembra 2019, HTTS/Svet, C-123/18 P, EU:C:2019:694, točka 32 in navedena sodna praksa).

- 97 V obravnavanem primeru je treba, prvič, v zvezi s predlogom tožeče stranke za povrnitev nepremoženjske škode, povzročene z njeno premestitvijo, opozoriti, da kadar odškodninski zahtevki temeljijo na nezakonnosti akta, ki je bil razglašen za ničn, se v skladu z ustaljeno sodno prakso šteje razglasitev ničnosti, ki jo izreče Splošno sodišče, za primerno in načeloma zadostno odškodnino za kakršno koli nepremoženjsko škodo, ki bi jo lahko utrpela tožeča stranka (glej sodbo z dne 18. septembra 2015, Wahlström/Frontex, T-653/13 P, EU:T:2015:652, točka 82 in navedena sodna praksa).
- 98 Vendar je bilo razsojeno, da se razglasitev ničnosti akta, kadar mu je odvzet polni učinek, kot taka ne more šteti za primerno in zadostno odškodnino za kakršno koli nepremoženjsko škodo, povzročeno z aktom, ki je bil razglašen za ničn (sodba z dne 18. septembra 2015, Wahlström/Frontex, T-653/13 P, EU:T:2015:652, točka 83).
- 99 Ker pa se je v obravnavanem primeru napotitev tožeče stranke končala konec leta 2010 in ker se je mandat EUPM iztekel leta 2012, razglasitev ničnosti izpodbijanih odločb ne bo imela polnega učinka ter ne bo pomenila primerne in zadostne povračila nepremoženjske škode, ki jo je utrpela tožeča stranka.
- 100 Ugotoviti je torej treba, ali nezakonnost izpodbijanih odločb, kot je bila ugotovljena v točkah od 48 do 82 zgoraj, ustreza dovolj resni kršitvi pravnega pravila, s katerim so posameznikom podeljene pravice, in ali je tožeča stranka dokazala obstoj škode, povezane s to nezakonnostjo.
- 101 V zvezi s pogojem, ki se nanaša na obstoj nezakonnitega ravnanja, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso ugotovitev nezakonnosti pravnega akta – ne glede na to, kako obžalovanja vredna je ta nezakonnost – ne zadostuje za ugotovitev, da je pogoj za nastanek nepogodbene odgovornosti Unije v zvezi z nezakonnostjo ravnanja, ki se očita institucijam, izpolnjen (glej sodbo z dne 25. novembra 2014, Safa Nicu Sepahan/Svet, T-384/11, EU:T:2014:986, točka 50 in navedena sodna praksa). V skladu s tem pogojem mora obstajati dovolj resna kršitev pravnega pravila, katerega cilj je podeljevanje pravic posameznikom. Taka kršitev je podana, kadar zadevna institucija očitno in resno krši meje svoje proste presoje, pri čemer sta dejavnika, ki ju je treba v zvezi s tem upoštevati, zlasti stopnja jasnosti in natančnosti kršenega pravila ter obseg polja proste presoje, ki ga kršeno pravilo dopušča organu Unije (glej sodbo z dne 30. maja 2017, Safa Nicu Sepahan/Svet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, točki 29 in 30 in navedena sodna praksa).
- 102 V obravnavanem primeru je dokazano, da so bila pri izpodbijanih odločbah zlorabljeni pooblastila, ker sta bili ti sprejeti za doseganje nelegitimnih ciljev, ki niso cilji, navedeni v njiju, in sicer za kaznovanje tožeče stranke, ker je ta z eno od svojih sodelavk prijavila domnevne nepravilnosti v zvezi z vodenjem EUPM.
- 103 Za tako nezakonnost, storjeno v okviru, v katerem imajo institucije Unije široko diskrecijsko pravico, pri čemer je nadzor, ki ga izvaja Splošno sodišče, omejen (glej točki 43 in 49 zgoraj), je treba šteti, da je posebej resna in pomeni dovolj resno kršitev, ki lahko povzroči odgovornost Unije.
- 104 Vsekakor v obravnavanem primeru zgolj ugotovitev nezakonnosti zadostuje, da se šteje, da je izpolnjen prvi od treh pogojev, potrebnih za nastanek odgovornosti Unije za škodo, povzročeno napotenemu nacionalnemu članu osebja.
- 105 Za spor na področju javnih uslužbencev na podlagi člena 270 PDEU ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, vključno s sporom za povračilo škode uradniku ali uslužbencu, namreč veljajo posebna pravila, drugačna od tistih na podlagi splošnih načel, ki urejajo nepogodbeno odgovornost Unije

v okviru člena 268 PDEU in člena 340, drugi odstavek, PDEU. Iz Kadrovskih predpisov namreč med drugim izhaja, da v nasprotju s katerim koli drugim posameznikom uradnika ali uslužbenca Unije z institucijo ali organom, pri katerem je zaposlen, povezuje delovnopravno razmerje, ki vključuje ravnovesje posebnih vzajemnih pravic in dolžnosti, ki je izraženo z dolžnostjo skrbnega ravnanja institucije do zadevne osebe (glej sodbo z dne 16. decembra 2010, Komisija/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, točka 46 in navedena sodna praksa). Iz tega sledi, da že ugotovitev nezakonitosti zadostuje za izpolnitev prvega od treh pogojev za nastanek odgovornosti Unije za škodo, ki so jo njeni uradniki in začasni uslužbenci utrpeli zaradi kršitve prava javnih uslužbencev Unije (sodba z dne 12. julija 2011, Komisija/Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, točka 45). Iz razlogov, navedenih v točki 44 zgoraj, se ta načela smiselno uporabljajo v primeru, kot je obravnavani.

- 106 Iz tega izhaja, da je treba nato preučiti, ali je zaradi ugotovljene nezakonitosti tožeči stranki nastala dejanska in gotova nepremoženjska škoda, pri čemer se je treba v zvezi s tem prepričati, da je ta škoda neposredna posledica te nezakonitosti (glej v tem smislu sodbo z dne 4. aprila 2017, Varuh človekovih pravic/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, točka 127 in navedena sodna praksa). V zvezi s tem je treba pojasniti, da čeprav predložitev dokaznega predloga ni nujno pogoj za priznanje nepremoženjske škode, mora tožeča stranka vsaj dokazati, da ji je ravnanje, ki se očita zadevni instituciji, lahko povzročilo tako škodo (sodba z dne 16. julija 2009, SELEX Sistemi Integrati/Komisija, C-481/07 P, neobjavljena, EU:C:2009:461, točka 38).
- 107 Tožeča stranka trdi, da je utrpela nepremoženjsko škodo zaradi škode, ki je zaradi njene premestitve nastala njenemu zdravju, integriteti, dostojanstvu in poklicnemu ugledu. Sklicuje se tudi na občutke nepravilnosti in tesnobe, ki jih je povzročila potreba po uporabi pravnega sredstva za priznanje njenih pravic. Poleg tega opozarja, da sta bili njena premestitev in „prerazporeditev na nižje delovno mesto“ neposredna posledica njene prijave domnevnih nepravilnosti znotraj EUPM.
- 108 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da lahko premestitev z delovnega mesta z nazivom „senior“ na delovno mesto „brez naziva senior“, ki je odrejena zaradi prijave domnevnih nepravilnosti in za katero se ugotovi, da je nezakonita, ker so bila pri njenem sprejetju zlorabljena pooblastila, pri zadevni osebi povzroči zlasti občutke posega v integriteto in dostojanstvo, nepravilnosti in tesnobe, s čimer nastane nepremoženjska škoda, ki je podlaga za odškodnino. Poleg tega je taka škoda neposredno povezana z nezakonitostjo izpodbijanih odločb in ta nezakonitost je odločilni vzrok za tako škodo. To ugotovitev potrjuje tudi zdravniško potrdilo z dne 23. avgusta 2010, ki ga je predložila tožeča stranka in iz katerega je med drugim razvidno, da so njena premestitev in njene okoliščine vplivale na njeno duševno zdravje.
- 109 Zato je treba ob upoštevanju okoliščin obravnavanega primera ugotoviti, da je naložitev plačila zneska 30.000 EUR, ocenjenega *ex æquo et bono*, primerna odškodnina za nepremoženjsko škodo, ki je tožeči stranki nastala zaradi njene premestitve v Banjaluko z izpodbijanima odločbama.
- 110 Drugič, glede predloga tožeče stranke za povrnitev nepremoženjske škode, nastale zaradi psihičnega nadlegovanja, se ta poleg premestitve in „prerazporeditve na nižje delovno mesto“, ki sta bili odrejeni z izpodbijanima odločbama, sklicuje na druge akte, ki so bili sprejeti bodisi pred navedenima odločbama bodisi pozneje. Tožeča stranka kot indic o okoliščinah nadlegovanja pred izpodbijanima odločbama navaja svojo izključitev iz glavnih dejavnosti EUPM med njeno napotitvijo, kot indice, ki se nanašajo na obdobje po navedenih odločbah, pa navaja omejitve telefonskega dostopa do glavnega sedeža EUPM, „zelo agresivno“ elektronsko sporočilo, v katerem je bila pozvana, naj izprazni svojo pisarno, in neupravičene težave pri uveljavljanju dopusta. V repliki se sklicuje na dodatna dejanja, ki jih je štela za dejanja nadlegovanja, kot so delna razveljavitev misije, zmanjšanje njenega preostanka dopusta, njena izključitev iz sveta za usklajevanje med moškimi in ženskami ter nepodaljšanje njene funkcije predsednice arbitražnega sodišča.

- 111 Ob predpostavki, da je že samo sprejetje izpodbijanih odločb mogoče opredeliti kot psihično nadlegovanje, zadostuje ugotoviti, da je bila ustrezna odškodnina za celotno nepremoženjsko škodo, ki jo je tožeča stranka utrpela zaradi svoje premestitve v Banjaluko z izpodbijanima odločbama, že priznana (glej točke od 97 do 109 zgoraj). V tem okviru so bili upoštevani tudi negativni učinki navedenih odločb na duševno zdravje tožeče stranke. Na podlagi drugih okoliščin, na katere se sklicuje tožeča stranka, v okviru predloženih dokazov ni mogoče dokazati, da sta bili izpodbijani odločbi del niza dejanj psihičnega nadlegovanja. V teh okoliščinah ni mogoče dodeliti dodatne odškodnine za nepremoženjsko škodo, nastalo zaradi psihičnega nadlegovanja tožeče stranke.
- 112 Tretjič, v zvezi z zahtevkom za povrnitev premoženjske škode v višini 8000 EUR, ki naj bi tožeči stranki nastala, ker zaradi bolniškega dopusta, ki je bil posledica psihičnega nadlegovanja, ni bila upravičena do dodatka za misijo, je treba ugotoviti, da iz tega naslova ni mogoče uveljavljati nepogodbene odgovornosti Sveta.
- 113 Trditve tožeče stranke namreč niso dovolj natančne in jasne, da bi bilo mogoče ugotoviti, da so pogoji za nastanek nepogodbene odgovornosti v obravnavanem primeru izpolnjeni. Natančneje, z dokazi, ki jih je predložila tožeča stranka, ni mogoče dokazati obstoja vzročne zveze med njenim domnevnim psihičnim nadlegovanjem in zdravstvenimi težavami, ki so bile razlog za bolniški dopust v obdobju, v katerem naj ne bi bila upravičena do dodatka za misijo. V delu, v katerem se tožeča stranka sklicuje na zdravniško potrdilo, je treba ugotoviti, da čeprav je v njem ugotovljen obstoj „depresivne motnje“ tožeče stranke, ki je nastala zaradi psihičnega nadlegovanja na delovnem mestu, na podlagi tega potrdila ni mogoče ugotoviti, da je navedena motnja posledica psihičnega nadlegovanja, saj se je avtor potrdila v zvezi z ugotovitvijo obstoja takega nadlegovanja moral opreti izključno na opis delovnih razmer znotraj EUPM, ki ga je podala tožeča stranka (glej v tem smislu sodbo z dne 17. septembra 2014, CQ/Parlament, F-12/13, EU:F:2014:214, točka 127 in navedena sodna praksa). Poleg tega, kot je bilo že ugotovljeno v točki 111 zgoraj, tožeča stranka ni dokazala obstoja okoliščin, za katere bi bilo mogoče šteti, da dokazujejo psihično nadlegovanje. Poleg tega tožeča stranka navaja, da je zavrnila podpis izjave o neprekinjenem opravljanju službe med napotitvijo, s čimer se je tako odpovedala dodatku za misijo, ne da bi dokazala, da med bolniškim dopustom ni bila upravičena do zadevnega dodatka.
- 114 Iz vsega navedenega izhaja, da je treba odškodninskemu zahtevku ugoditi v delu, v katerem se nanaša na povrnitev nepremoženjske škode, povzročene z izpodbijanima odločbama, v preostalem pa ga je treba zavrniti.

Predloga za sprejetje ukrepov procesnega vodstva

- 115 Tožeča stranka je predlagala sprejetje ukrepov procesnega vodstva na podlagi člena 64 Poslovnika Splošnega sodišča z dne 2. maja 1991. S tema predlogoma je tožeča stranka želela doseči predložitev dopisa, ki naj bi ga poveljnik civilnih operacij EUPM naslovil na italijanske organe v zvezi z njeno neupravičeno odsotnostjo na EUPM, in predložitev dokumentov v zvezi s politiko EUPM na področju cepljenja, ki je veljala novembra 2009.
- 116 Ker ta predloga ne vsebujeta nobene upoštevne navedbe, na podlagi katere bi bilo mogoče oceniti njuno koristnost za rešitev tega spora, ju je treba zavrniti.

Stroški

- 117 V skladu s členom 219 Poslovnika v odločbah, ki jih Splošno sodišče izda po razveljavitvi in vrnitvi v razsojanje, to sodišče odloči tako o stroških postopka pred Splošnim sodiščem kot o stroških pritožbenega postopka pred Sodiščem. Ker je Sodišče v drugi sodbi v pritožbenem postopku razveljavilo sodbo, izdano po vrnitvi v razsojanje, mora Splošno sodišče v tej sodbi odločiti o vseh

stroških, nastalih v postopkih pred njim, vključno s postopkom na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe in postopkom po prvi vrnitvi v razsojanje, ter o stroških v postopku pritožbe v zadevah C-455/14 P in C-413/18 P.

- 118 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 119 V skladu s členom 134(3) Poslovnika vsaka stranka nosi svoje stroške, če vsaka uspe samo deloma. Vendar lahko Splošno sodišče – če se to glede na okoliščine v zadevi zdi upravičeno – odloči, da ena stranka poleg svojih stroškov nosi tudi del stroškov druge stranke. Poleg tega lahko v skladu s členom 135(1) Poslovnika Splošno sodišče izjemoma, če to zahteva pravičnost, odloči, da neuspela stranka poleg svojih stroškov nosi le del stroškov druge stranke ali celo, da se ji plačilo teh stroškov ne naloži.
- 120 Ob upoštevanju vseh okoliščin in med drugim tega, da Svet po več stopnjah s svojimi predlogi v bistvenem ni uspel, mu je treba v obravnavanem primeru naložiti, da nosi svoje stroške in stroške tožeče stranke, ki se nanašajo na ta postopek in postopke v zadevah T-271/10, T-271/10 R, T-271/10 RENV, C-455/14 P in C-413/18 P. Glede predloga tožeče stranke, naj se stroškom prištejejo obresti v višini 8 %, zadošča ugotoviti, da je tak predlog preuranjen in bo o njem treba odločiti, če je to primerno, v okviru postopka določitve stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat)

razsodilo:

- 1. Odločba z dne 7. aprila 2010, ki jo je podpisal vodja osebja Policijske misije Evropske unije (EUPM) v Bosni in Hercegovini in s katero je bila H premeščena na delovno mesto *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* v regionalni urad v Banjaluki (Bosna in Hercegovina), in odločba z dne 30. aprila 2010, ki jo je podpisal vodja EUPM v skladu s členom 6 Sklepa Sveta 2009/906/SZVP z dne 8. decembra 2009 o EUPM v Bosni in Hercegovini, v kateri je bil naveden operativni razlog za njeno premestitev, se razglasita za nični.**
- 2. Svetu Evropske unije se naloži, da mora H plačati 30.000 EUR.**
- 3. V preostalem se tožba zavrne.**
- 4. Svet nosi svoje stroške in stroške H v obravnavani zadevi ter v zadevah T-271/10, T-271/10 R, T-271/10 RENV, C-455/14 P in C-413/18 P.**

Collins

Kreuschitz

Csehi

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 18. novembra 2020.

Podpisi